Poštnina plačana v gotovini

GORENJSKI GLAS

LETO V. — ST. 52 — CENA DIN 6.—
KRANJ, DNE 20. DECEMBRA 1952

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORENJSKO

Korak dalje v razvoju socialistične demokracije

S prvega zasedanja novoizvoljenega ljudskega odbora v Radovljici

V nedeljo dopoldne so se v okrašeni okrajni zbornici zbrali na prvo zasedanje novoizvoljeni odborniki okrajnega ljudskega odbora Radovljica. Po formalnostih in zaprisegi odbornikov je o delu starega in o nalogah novega okrajnega odbora poročal predsednik tov. **Milan Kristan.**

V svojem govoru je tov. Milan Kristan razčlenil volilne rezultate v okr. in občinske ljudske odbore ter rezultate volitev v zbore proizvajalcev. Pri tem je omenil, da volilni rezultati kažejo visoko stopnjo politične zavesti naših delovnih ljudi, a istočasno tudi potrjujejo pravilnost dosedanje politike državnega vodstva.

Ko je govoril o razvoju naše ljudske oblasti nasploh in v radovljiškem okraju posebej, je ugotovil, da obsega sedanji okrajni odbor 13 občin: Begunje, Bled, Bohinjska Bistrica, Črnivec, Dovje Mojstrana, Gorje, Jesenice, Kranjska gora, Kropa, Podnart, Radovljica, Srednja vas in Žirovnica. Število okrajnih uslužbencev se je letos znižalo za 16.

V radovljiškem okraju je 61 podjetij z manj kot 6 ter 78 podjetij z več kot 6 delavci in uslužbenci, skupaj torej 139 podjetij. Vsa ta podjetja so letošnjo pomlad izvolila svoje delavske svete in upravne odbore. Tako je pritegnjenih v upravljanje gospodarstva 1525 članov delavskih svetov in 517 članov upravnih odborov podjetij. Da so delovni kolektivi izbrali svoje najboljše tovariše v vodstvo podjetij, dokazuje dejstvo, da je 208 članov upravnih odborov in 681 članov delavskih svetov zaposlenih neposredno v proizvodnji. Med njimi je 216 udarnikov, 20 racionalizatorjev in novatorjev ter 85 odlikovancev z redom ali medaljo dela.

BORBA PROTI BIROKRACIJI IN KORUPCIJI

Z uvedbo demokratičnega samoupravljanja gospodarstva je bilo potrebno decentralizirati in demokratizirati tudi državno upravo. Pri okrajnem in občinskih ljudskih odborih so bili formirani sveti, komisije in odbori. Kmalu po uveljavitvi demokratičnih načel v ljudskih odborih pa je bilo opaziti pri nekaterih bivših vodilnih odbornikih na okraju močne birokratske tendence, le so sčasoma dobile protiljudski in celo kriminalni značaj. Posebna komisija, ki je bila za razčiščenje takih pojavov ustanovljena, je ugotovila, da so nekateri člani bivšega izvršnega odbora izkoriščali službene dolžnosti ter zašli v korupcijo in kriminal. Tako so bili Drago Kuralt, Lado Torkar in Franc Meze zaradi kaznivih dejanj izročeni javnemu tožilstvu. Komisija je med drugim ugotovila, da so se posamezni računi za eno in isto delo izstavljali dvakrat in tudi izplačevali, da so se režijske ure zaračunavale po dvakrat ali celo trikrat in podobno. Ne slučaj, da so vsa ta in druga kazniva dejanja prišla na dan kmalu potem, ko so neposredni proizvajalci začeli sami upravljati svoja podjetja. Iz navedenih primerov torej lahko zaključimo, da je med drugim dolžnost novega okrajnega ljudskega odbora, da še nadalje razvija in sprošča ustvarjalne sile in jih priteguje k upravljanju.

RADOVLJIŠKI OKRAJ JE ZAOKROŽENA GOSPODARSKA ENOTA

Ozemlje okraja Radovljica, ki leži v alpskem severnem predelu Slovenije, meri 1014 km² površine in šteje trenutno 45.001 prebivalca. Od celokupne površine je okrog 224 km² ravnine, največ v območju Radovljice. Obdelovalnih površin je 8.819 ha, pašnikov 15.845 ha, gozdov 50.216 ha in nerodovitne zemlje 20.387 ha.

Radovljiški okraj se deli v glavnem na dva posebna rajona in sicer na poljedelsko-živinorejski in živinorejsko-planšarski. Poljedelsko-živinorejski rajon obsega predvsem občine Begunje, Bled, Črnivec, Kropo, Podnart, Radovljico, bivši KLO Zasip-Podhom in Žirovnico; živinorejsko-planšarski rajon pa občine Bohinjsko Bistrico, Srednjo vas, Dovje-Mojstrano, Gorje (brez Zasipa in Podhoma), področje bivšega KLO Boh. Bela, Jesenice in Kranjsko goro.

Socialni sestav prebivalstva je naslednji: vseh delavcev (brez kmečkih) je 11.215, kmečkih delavcev 268, kmetov 3.614, obrtnikov 772, uslužbencev 3.645, svobodnih poklicev 7 in 889 učencev v gospodarstvu. Upokojencev, invalidov in drugih, ki jih oskrbuje družba, je v okraju 2.374.

Od 20.631 zaposlenih je ustvarilo v letu 1952 za 8 milijard in 602 milijona dinarjev družbenega proizvoda, a narodnega dohodka 6 milijard 791 milijonov 368 tisoč dinarjev. Kljub navidezno visokim številkam pa moramo ob primerjavi s proizvodi naprednejših držav priznati našo nizko proizvodnost in zaostalost v industriji, posebno pa še v kmetijstvu. Zaradi tega bodo morala naša podjetja še in še iskati novih poti za povečanje in izboljšanje proizvodnje. Prav tako se bo moralo tudi kmetijstvo preusmeriti v pridelovanje tistih rastlin in rejo tiste živine, kar je v posameznih krajih najbolj donosno.

Mnogo večjo pozornost in skrb bomo v bodoče morali posvetiti tudi gozdarstvu, domači obrti ter turizmu in gostinstvu kot močni gospodarski panogi v radovljiškem okraju. O vsem tem pa bomo spregovorili kdaj prihodnjič.

„Prisežem, da bom zvesto služil ljudstvu . . ."

S temi besedami so v teh dneh začeli svečano prisego novoizvoljeni občinski in okrajni ljudski odborniki.

Na prvem zasedanju novoizvoljenega okrajnega ljudskega odbora Radovljica, ki je bilo v nedeljo dne 14. decembra t. l. je prisego položilo 45 članov okrajnega zbora in 28 članov zbora proizvajalcev, skupaj torej 73 članov.

V okrajni zbor so bili 7. decembra izvoljeni naslednji odborniki:

Begunje: Ciril Resman in Jože Legat; **Bled:** Stanko Knaflic, Jože Dornik in Alojz Potočnik; **Bohinjska Bela:** Janez Frčej; **Selo pri Bledu:** Miha Mihelič; **Bohinjska Bistrica:** Anton Kržišnik in Janez Logar; **Koprivnik:** Anton Beznik; **Spodnji Otok:** Anton Golmajer; **Mojstrana:** Franc Hrastar; **Dovje:** Janez Potočnik; **Zasip:** Franc Pavlič; **Poljšica pri Gorjah:** Jože Kunstelj; **Zgornje Gorje:** Janez Kocjančič; **Hrušica:** Drago Markizeti; **Sv. Križ nad Jesenicami:** Anton Kolar; **Jesenice:** dr. Bartol Keržan, Mirko Zupan, Milan Kristan, Mirko Dreša, Mirko Ramus, Vinko Arko, Konrad Lazar, Mirko Abram, Edi Cenček, Alojz Tisov, Janez Bizjak in Tomaž Noč; **Blejska Dobrava:** Avgust Kožar; **Podkoren:** Jakob Gregori in Franc Gregori; **Kropa:** Ludovik Šmitek; **Misače:** Filip Štar; **Ljubno:** Ivan Langus; **Ovsiše:** Janko Jerala; **Zgornja Lipnica:** Jože Mulej; **Radovljica:** Albin Jenstrle in Vinko Berce; **Lesce:** Ivan Palovšnik; **Stara Fužina:** Anton Gašperlin; **Podjele:** Jožef Stare; **Moste-Žirovnica:** Franc Urbas; **Doslovče:** Ivan Gašperin.

V zbor proizvajalcev OLO Radovljica pa so bili izvoljeni:

Železarna Jesenice: Dante Jasnič, Mirko Knific, Stane Bratanič, Alojz Komic, Jože Kunstelj, Peter Tomaž, Franc Globočnik, Franc Paplar, Alojz Markovič, Peter Žbontar, Henrik Torkar in Marica Rabič; **LIP Bled:** Franc Vojvoda in Franc Lakota; **državne železnice:** Ivan Peternelj in Viktor Nahtigal; **Gradis Jesenice:** Ignac Kenda; **Veriga Lesce:** Matevž Novak; **»Primorje« Jesenice:** Anton Šalika; **Projekt Javornik:** Jože Sukič; **Plamen Kropa:** Anton Šolar; **Avtoservis Bled:** Milan Studen; **Gradis Moste:** Vladimir Čelik; **Tvornica pletenin Lesce:** Štefka Mandeljc; **Pristava Bled:** Rafael Martinčič; **kmetijstvo:** Peter Kunstelj; **trgovina:** Bela Beznec; **obrtništvo:** Janez Kocijančič.

Na svoji prvi seji se je okrajni ljudski odbor konstituiral takole:

Predsednik: Milan Kristan; **podpredsednik OLO in predsednik sveta za gospodarstvo:** Dante Jasnič; **predsednik sveta za gradnje in komunalne zadeve:** Jože Dornik; **predsednik sveta za prosveto in kulturo:** Ludvik Šmitek; **predsednik sveta za zdravstvo in socialno politiko:** dr. Bartol Keržan; **predsednik sveta za notranje zadeve:** Ivan Langus.

Živela naša armada!

V ponedeljek bo poteklo enajst let od dne, ko je v vasici Rudo v vzhodni Bosni tovariš Tito ustanovil prvo od tistih proletarskih brigad, ki so postale temelj in jedro naše redne ljudske vojske in ponesle duha upora po vsej domovini. V izredno težkih razmerah se je partizanska armada slabo oborožena z orožjem, ki ga je v nadčloveškem boju iztrgala iz rok sovražnika, jeklenila in priborila končno zmago in osvoboditev.

Poteklo je šele enajst let od tega dogodka. Danes je naša ljudska armada dobro opremljena, njeni pripadniki izurjeni in vešči mojstri svojega orožja, njen duh pa tak, da z zaupanjem gledamo v njej zvesto branitelja in pridobitev naše revolucije, ki je vedno pripravljena čuvati naše meje in neodvisnost pred vsako napadalnostjo.

Intervju s tovarišem Maksom Dolinarjem

O razvoju železarskih Jesenic

Ob izvolitvi tovariša Maksa Dolinarja za predsednika Ljudskega odbora mestne občine Jesenice mu je naš dopisnik Polde Ulaga zastavil nekaj vprašanj, ki bodo vsekakor zanimala širšo javnost.

Vprašanje: Predvsem nas zanima, katere so po vašem mnenju glavne naloge novoizvoljenega Ljudskega odbora?

Odgovor: Mislim, da je naša prva naloga utrditi ljudsko oblast in vliti ljudstvu zaupanje v njegove predstavnike.

Vprašanje: Kako gledate na uresničenje urbanističnega načrta železarskih Jesenic?

Odgovor: Uresničenje urbanističnega načrta na Jesenicah ne bo lahka stvar, ker nas ovira cela vrsta težav. Glavne ovire so v tem, ker mesto ni bilo sistematično grajeno in ker je stavbeni prostor tako omejen, da ne dovoljuje spoštovati vseh urbanističnih zakonov. Mnogo je interesentov, ki žele graditi nove objekte in svoje zgradbe čim primerneje urediti. To je v prvi vrsti železarna, nato državne železnice, trgovska podjetja itd. Ljudski odbor bo moral s tehtnim premislekom dajati gradbena dovoljenja.

Vprašanje: Kako gledate na gradnjo stanovanj?

Odgovor: Gradnja stanovanj na Jesenicah poteka prepočasi in jo bomo morali pospešiti. Doslej se je na tem področju vse premalo delalo, vsled česar smo z gradnjo stanovanj v velikem zaostanku. Po mojem mnenju bo najboljša rešitev stanovanjskega problema, če damo to vprašanje v javno diskusijo.

Vprašanje: Kakšno je vaše gledanje na sodelovanje mestne občine z železarno ter ostalimi podjetji na območju mesta?

Odgovor: To sodelovanje doslej ni bilo zadovoljivo. V prihodnje bomo morali stvar resneje zagrabiti in sodelovanje poglobiti. Medsebojno si bomo morali pomagati z izkušnjami, pa naj si bo to po liniji oblastnega ali delavskega upravljanja.

Vprašanje: Kakšno je vaše mnenje o vrnitvi sedeža okraja na Jesenice?

Odgovor: Če vzamemo udeležbo v družbenem doprinosu, pripada sedež okraja vsekakor Jesenicam, vendar s kmetijskega in gospodarskega vidika ustreza tudi Radovljica. Če upoštevamo še dejstvo, da so prometne zveze ugodnejše z Jesenicami, smo prepričani, da bo sedež okraja slej ali prej prenešen na Jesenice. Toda predhodno bo treba rešiti stanovanjski problem, kakor tudi problem novega občinskega, oziroma okrajnega doma na Jesenicah.

Prepričani smo, da bo novi predsednik, ki ima že bogate izkušnje kot predsednik upravnega odbora železarne, uspešno vodil delo novega ljudskega odbora in ob pomoči delovnega ljudstva doprinesel k razvoju železarskih Jesenic.

Pred pomembnimi proslavami

Spomnili se bomo svetlih primerov iz narodnoosvobodilnega boja - poljanske vstaje in dražgoške borbe

25. decembra bo poteklo enajst let, odkar je pričela znana poljanska vstaja, množičen upor ljudstva Poljanske doline proti nemškemu fašističnemu okupatorju. Takrat so bile osvobojene tudi Poljane. Od 9. do 12. januarja se bomo spominjali junaške epopeje dražgoške borbe, ko so sicer maloštevilni partizani pod vodstvom Franca Bička leta 1942. prizadejali mnogokrat nadmočnemu sovražniku ogromne izgube in močno razplamteli plamenico svobode, da je zažarela po vsej Gorenjski.

Poljansko vstajo bomo proslavili 3. januarja v Poljanah, vrhunec slavnosti pa bo naslednji dan v Dražgošah, kamor bodo ob desetih dopoldne prispele partizanske patrulje iz Bohinjske Bistrice, Radovljice in Krope, Žirov in Sodražnja, iz Gorenje vasi, Poljan, Škofje Loke, Kranja, Gorič, Tržiča, Selc, iz Železnikov in Zalega loga ter iz Medvod. Razen tega bodo Dražgoše cilj partizanskih pohodov iz številnih krajev. Tam se bodo spet sešli bivši partizani in udeleženci narodnoosvobodilnega boja, vsi, ki nosijo njegove svetle tradicije v svojih srcih.

Na večer pred glavno proslavo bodo v vseh občinah poljanske doline in dražgoškega okoliša svečane akademije s skrbno zbranim sporedom. Na akademijah bodo sodelovali znameniti stari partizani in prvoborci in pripovedovali svoje spomine iz težkih in slavni dni. Prav lepo slavje bo v Dražgošah, kjer bo po govoru o pomenu in zgodovinski važnosti dražgoške bitke pravi partizanski miting, le v večjem obsegu in veličastnejši obliki.

Vse priprave so že v polnem teku. Vodi jih pripravljalni štab pri Okrajnem odboru Zveze borcev, v katerem so tovariši Maks Krmelj, Milan Loštrk, Vladimir Peraič, Niko Kavčič, Miran Košmelj, Ivan Bertoncelj, Martin Košir in drugi. Pri vseh občinskih odborih tudi že obstajajo pripravljalni štabi in vodijo vse priprave za patrulje in pohode, prevoz s kamioni in ostalo.

Proslave poljanske vstaje in dražgoške borbe naj nam bodo toplo slavje in lepa vzpodbuda. Vemo, da se jih bo prebivalstvo vse Gorenjske rado udeležilo in s tem pokazalo, da ni pozabilo slavnih in svetlih dni iz naše nedavne zgodovine in da je pripravljeno nadaljevati tisto pot, katero so nam pokazali naši prvoborci.

Razvijanje pridobitev naše revolucije

ZASEDAL JE LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE V TRŽIČU

V ponedeljek, 15. decembra so se zbrali novoizvoljeni odborniki Ljudskega odbora mestne občine v Tržiču na svojo prvo redno sejo. Verifikacija je ugotovila polnovažnost opolnomočij, nakar so odborniki prisegli, »da bodo zvesto služili ljudstvu, da bodo vestno in vedno izpolnjevali svoje dolžnosti in varovali čast ljudskega odbornika in da bodo, držeč se zakonov in ustave, varovali in razvijali pridobitve našega revolucionarnega boja ter da bodo delali z vsemi svojimi močmi za zgraditev socializma in napredek naše ljudske republike Slovenije in FLRJ.

Nato se je konstituiral novi ljudski odbor. Za predsednika so izvolili iz svoje srede dosedanjega predsednika LOMO **Lovra Cerarja**, za podpredsednika pa **Karla Kravcarja.** Na seji so določili predsednike in člane sledečih šestih odborniških komisij: mandatne in imunitetne, komisije za družbeni načrt in proračun, za pravne predpise in organizacijska vprašanja, za prošnje in pritožbe, za prekrške in komisije za stanovanje. Pri ljudskem odboru bodo pričeli z delom tudi trije sveti, — za gospodarstvo, za zdravstvo in za prosveto in kulturo — ki bodo sestavljeni iz članov ljudskega odbora in ostalih državljanov, ki zaradi svojega zanimanja za delo in strokovne usposobljenosti v mnogočem lahko pomagajo ljudski oblasti na vseh teh področjih. Na seji so že določili sestav vseh svetov, ki s svojimi odbori pomenijo pripomoček ljudskemu odboru, hkrati pa važno obliko v pritegovanju vsega ljudstva k soodločanju o vseh važnejših korakih upravljanja gospodarskega in družbenega napredka komune.

Na seji je tovariš Lovro Cerar podal poročilo o delu dosedanjega ljudskega odbora v vsem času od pridruženja bivših okoliških krajevnih odborov k mestnemu ljudskemu odboru. S tem so se znatno povečale naloge tega organa oblasti, saj se je prebivalstvo več kot podvojilo. Treba je bilo ugotoviti vse premoženje in vključiti vsa okoliška krajevna podjetja v celoto mestnega gospodarstva. Tovariš predsednik se je dalj časa pomudil na proračunu in gmotnem gospodarjenju v tekočem letu in vsa izvajanja podprl z izčrpnimi številčnimi podatki. Obravnaval je tudi osnutek proračuna in opozoril na to, da bo v kratkem treba izdelati dokončen družbeni načrt za prihodnje leto.

Po kratkem razgovoru je članica Okr. ljudskega odbora **Smilja Gostiševa** spomnila ljudske odbornike na njihovo odgovornost pred ljudstvom in izrazila svoje prepričanje, da bo ljudski odbor mestne občine v Tržiču kakor doslej tudi v prihodnje zastopal interese delovnega ljudstva.

S patruljo po poti II. grupe odredov preko Konja

7. decembra je prispela patrulja iz Preddvora na Krvavec. Čeprav so opravili štiri ure naporne hoje v breg, se na mladih krepkih fantih ni poznala nobena utrujenost. Člani Zveze borcev iz Cerkelj so vgradili v steno Doma spominsko ploščo, ki so jo zvečer, skupaj s patruljami svečano odkrili. Posvečena je spominu slavnih enotam II. grupe odredov, ki so se leta 1942 borili tod in prodirali dalje na Štajersko.

V veličastni mir gorske prirode je dahnil spomin na velike dni naše borbe. V človekovi zavesti so se kakor kapljice nizali in vzbujali davno preživeli trenutki, ki kakor so bili težki, krvavi in mračni, so vendar pustili v nas toliko velikega in lepega.

Zjutraj naslednjega dne je patrulja nadaljevala pot s Krvavca skozi gorske vasi Ambrož, Lenart in vasi v dolini Bistrišice. Borci so se ustavljali pri ljudeh, ki so jim včasih dajali pomoč in zavetje. Pogovor se je razpredel, toda v njem se je kot slutnja plazil spomin na tiste, ki jih ni več, ki so žrtvovali življenje za našo svobodo. Njih trupla so že razpadla in kosti trohnijo, — spomin nanje še živi. Še živi in bo živel v srcih vseh teh dobrih ljudi, ki so nekoč pomagali partizanom; v srcih vseh zvestih starih borcev in v srcu vsakega, prav vsakega zavednega Slovenca.

Iz Bistrišice je patrulja odšla mimo Stranj, Stahovice in Kopišč v Kamniško Bistrico. V praznem planinskem domu je bilo kmalu vse živo. Prišla je nova patrulja: stari borci iz Črne, Stahovice in okolice Kamnika, ki so zamenjali fante iz Preddvora in prevzeli patruljno zastavo in knjigo. K odkritju spominske plošče pred kočo so prišli tudi zastopniki iz Ljubljane.

Zvečer so prispeli še alpinisti iz Kamnika, ki bi spremljali patruljo čez Konja. Toda vreme se je kisalo, težke sive megle so vedno globlje sedale v dolino. Tudi časa je primanjkovalo. Zato se je odločilo, da pojde patrulja kar po cesti v Stahovico, Črno, Gojzd in v Zabrinje, kjer mora biti še pred dvanajsto. To bi bila tudi politično pomembnejša pot. Toda vsi se niso strinjali s tem in zato se je ponovno odločilo, da se patrulja deli na večjo grupo, ki pojde po cesti, in na

Piše
Adolf Čebulj

manjšo grupo desetih mož, ki naj gle po zgodovinski poti II. grupe odredov preko Konja, Dola, Vel. planine v Črno.

Gore so bile že močno zasnežene, skale poledenele, na stezah in potih pa so bili zameti, zato se je morala skupina za ta drzen načrt temeljito pripraviti, — preskrbeli so si vse tehnične pripomočke zimske alpinistike: cepine, dereze, vrvi itd.

Naslednje jutro je prva skupina že ob štirih zapustila Kamniško Bistrico, druga skupina, ki je bila namenjena iti preko gora, pa je šele okoli osmih zavila v slikovito in romantično dolino Bele, ki se končava visoko gori v sedlu Presedljaj, od koder je drzno speljana plezalna pot čez Konja.

Rezko so udarili kvedri ob grušč in prod, enakomerni glas korakov se je mešal in dušil v šumenju bistrega gorskega potočka. Po divjetihi dolini je po dolgih, dolgih letih zopet odjeknila partizanska pesem...

Spomini, ki se ob množici vsakdanjih skrbi, težav in dela nekako potope v pozabo, se zopet zbude, zažive in se dvignejo, ter stopijo pred nas sveži in jasni, kot bi bili šele od včeraj.

Tam ob začetku doline je bil na visoki skali bunker. Trhlo in razpadajoče tramovje kaže poslednje sledove.

Visoko gori v poraščenem Črnem vrhu pod Zeleniškimi špicami, je v skriti duplini skupina partizanov preživljala težke dneve. Ko so Nemci zadnjikrat zasedli Bistrico, so jih obkolili. Na eni strani tudi leži samotni grob Ivana Robleka-Petra...

Na koncu doline nad slapom Orglice je bila bolnica. Mnogo ranjenih borcev je našlo tam prvo pomoč, posebno še v zimskem času leta 1944, ko so bile na Veliki planini hude borbe.

Patrulja je prišla že visoko pod rob Presedljaja. Megla se je redčila in pri lovski koči jih je že obsijalo sonce. Ura je bila že dvanajst. Fantje so segli po oprtnikih in se krepko podprli, — kajti pred njimi je bil še najtežji del poti. Previdno so nato iz Presedljaja zavili v strme vesine Konja. Navezali so se na vrv! Previdno, korak za korakom so napredovali čez plazine mehkega snega, čez zasneženo in poledenelo skalovje, čez ozke, na obe strani prepadne grebenčke. Dolga in naporna je bila pot. Končno pa so le srečni in zadovoljni dosegli vrh.

Spust mimo Rzenika na planino Dol je bil hiter, čeprav je bila hoja po mehkem snegu utrudljiva. Iz zapuščenega Dola zopet kratek vzpon na planino Konjščico. Sonce se je nagibalo že v zaton. Poševni žarki so kot čudežni slapovi zlate luči metali pramene proti vzhodu. Gore so bile vse oblite s krvavo svetlobo umirajočega dne. Nekaj pretresljivo lepega je v trenutkih večerne zarje v zimskih gorah.

Z nočjo je prišla patrulja na Malo planino. Pot po gorah je bila končana. Fantje so zadovoljni, saj so opravili pošteno delo. V njih pa vedno močneje utripa zavest, da so, in da postanejo vedno močnejši in sposobnejši in da bodo znali čuvati in braniti poslednjo ped teh veličastnih gora, prostranih polj, gričevja, dolin in vse naše domovine!

Občuten porast prihrankov
priča o krepitvi našega gospodarstva

Denarno varčevanje je doseglo po osvoboditvi že pomemben napredek, kar je brez dvoma posledica utrditve vrednosti dinarja ter splošne okrepitve socialističnega gospodarstva.

V kranjskem okraju vodijo hranilne vloge podružnice Narodne banke v Kranju, Škofji Loki in Tržiču ter hranilno-kreditni odseki pri vseh večjih kmetijskih zadrugah. Naloženi denar, ki je bil uporabljen v stari Jugoslaviji v špekulativne namene lastnikov hranilnic in posojilnic, se v socialističnem gospodarstvu uporablja za kratkoročno kreditiranje socialistične izgradnje in za potrošniška posojila.

Kakšna je zavest in zaupanje vlagateljev v hranilno službo, nam prikazuje dejstvo, da so se letošnje hranilne vloga v kranjskem okraju dvignile do konca novembra za 13,700.000 dinarjev; od tega pri podružnicah Narodne banke za 9,400.000 dinarjev, pri kmetijskih zadrugah pa za 4,300.000 dinarjev. Dvignilo se je število vlagateljev - delavcev in nameščencev za 25 odstotkov-, otrok za 16 odstotkov, svobodnih poklicev za 43 odstotkov in ostalih za 12 odstotkov. Iz tega sledi, da je v varčevanju še premalo zajeto kmečko prebivalstvo, za kar bi morale skrbeti predvsem kmetijske zadruge, ki imajo pri odkupih in drugod neposreden stik s kmeti. Upravni odbori nekaterih kmetijskih zadrug se ne zavedajo dovolj koristi hranilno-kreditnih odsekov za zadruge in za zadružnike. Pohvale zaslužijo KZ Kranj, Žiri, Sv. Katarina in še nekatere, kjer so hranilno-kreditni odseki postali pomemben činitelj pri gospodarjenju zadrug.

Vse premalo pa smo skrbeli za vzgojno stran varčevanja pri naši šolski mladini. Zaradi tega je OLO Kranj sklenil, da se pri vseh večjih šolah organizirajo dijaške hranilne blagajne, kar je večinoma že storjeno ob pričetku šolskega leta ter so blagajne že pričele s poslovanjem. Od vzgojiteljskega kadra in mladinskih organizacij v šolah je odvisen uspeh delovanja dijaških hranilnih blagajn, ki imajo predvsem namen, da vzgojijo naš naraščaj v gospodarne in varčne državljane.

Ob tej priložnosti omenjamo, da vodijo podružnice Narodne banke vse predvojne vloge, ki so bile naložene pri bivših hranilnicah in posojilnicah. Za te vloge naj vlagatelji prinesejo po Novem letu stare hranilne knjižice, da bodo lahko prihranke dvignili ali pa prenesli na nove hranilne knjižice ter s tem omogočili hitrejšo likvidacijo predvojnih hranilnih vlog.

l. s.

„Kdo je večja packa?“

(Pripomba uredništva: Pod tem naslovom smo prejeli dopis, ki ga v celoti priobčujemo.)

»Čuden je sicer naslov za onega, ki mu ni znano, kako se je »pobožnost« nekaterih žensk po aretaciji brezniškega župnika sprevrgla v psovanje.

Posebno Bohinčeva Mic iz Zabreznice prav vneto psuje otroke in njih starše, ki so bili tako pošteni, da so tudi župnikovo »poštenost« spravili na dan.

V Žirovnici, odnosno brezniški fari, je še precej vernih ljudi. In prav mi verniki najbolj obsojamo župnikovo početje, ker je zlorabljal svoj poklic v tako podle namene.

Obsojamo pa tudi vse one, ki svojega »poštenega« dušnega pastirja in »božjega namestnika« zagovarjajo s tem, da te otroke psujejo z vsemi mogočimi psovkami. Zmerjajo jih s packami, svinjami, pljujejo pred njih in jim celo prete, da jim bodo stolkli gobec.

Vsi, ki nam je župnikovo priznanje pred sodiščem neizpodbiten dokaz o njegovi pokvarjenosti, bi radi vprašali Bohinčevo Mic, kdo je večja packa: ali otroci, ki niso zagrešili drugega kot samo to, da so zaupali svojim staršem in župniku ali »nedolžni« župnik, ki je zlorabljal nedolžna verska čustva mladoletnih deklic; župnik, ki je s svojimi »blagoslovljenimi« rokami segal deklicam v nedrje in pod krilo; župnik, ki je najprej ljubimkal in zapeljeval deklice, nato pa delil »sveto obhajilo«...? Torej, Mic, kdo je večja packa?

Ker se Mic tako poteguje za župnikovo »nedolžnost« in ker vemo, da je ljubimkal tudi s starejšimi ženskami, imamo vtis, da je bila morda tudi ona deležna tiste »blagoslovljene sreče«... Morda ji je dolgčas in se boji, da bi se v tem času župnik ne zmešali.

Ker ona goni vse, ki jim ni prav v brezniški fari, naj se izseljo, ji odgovarjamo, da nam je v tej fari vsem prav — samo ne s takim »božjim namestnikom« kot je bil Toman.

Mic naj še kar psuje in zmerja iz dolgočasja za župnikom, če hoče, da se bo kot v sladkih sanjah znašla v njegovi bližini.

Vsi, ki nam ni vseeno,
kdo naj velja za packo«

Stanovanje imajo, vseliti se pa nočejo

Graditeljem stanovanjskih hiš na Jesenicah in v okolici je dala ljudska oblast na razpolago brezobrestno posojilo za nabavo gradbenega materiala z 80 odstotnim popustom. Razen velikih ugodnosti, ki jih je nudila graditeljem stanovanjskih hiš ljudska oblast, je bila seveda potrebna tudi dobra volja graditeljev. Za delo so prejeli vsi, ki so imeli nekaj prihrankov in zemlje že od preje. Pa tudi takim, ki niso imeli lastne zemlje, je železarna odstopila svoje zemljišče pod zelo ugodnimi pogoji. Danes so se že mnogi, ki doslej niso imeli lastnega ognjišča, vselili v svoje nove in lične hišice, da so tako napravili prostor tistim, ki so bili brez stanovanja. Vsi ti se zavedajo, da je na Jesenicah velika stanovanjska stiska, saj mnoge družine s številnimi otroki še danes stanujejo v vlažnih kleteh ali pa v podstrešnih izbah. Nešteto je tudi še primerov, da po več družin stanuje v enem samem stanovanju. Zato zaslužijo graditelji hišic, ki so se že vselili v svoje, čeprav še nedograjene stavbe, vse priznanje.

Imamo pa na Jesenicah žal tudi primere, da imajo graditelji že povsem dograjeno stavbo, a se nočejo vseliti. V svoje opravičilo navajajo vse mogoče izgovore. Eden izmed teh bo najbrže tudi ta, da plačujejo za sedanje stanovanje razmeroma nizko stanarino in ne čutijo potrebe po preselitvi. Dobro bi bilo, da bi stanovanjska komisija temu vprašanju posvetila nekoliko več pažnje, saj jo prosilci brez stanovanj na to stalno opozarjajo.

IZ VASI IN ZA VAS

Borba proti rastlinskim škodljivcem

Ko je bila letos v mesecu juniju ustanovljena pri OZKZ Kranj »Postaja za zaščito rastlin«, je bila v okraju na razpolago samo ena motorna škropilnica in motorni zaprašilec, s katerima je »Postaja« pričela s škropljenjem in zapraševanjem krompirja proti koloradskemu hrošču. Letos je bilo poškropljenega in zaprašenega okrog 150 ha krompirja, kar sicer ni veliko, če pomislimo, da je bila letos okužba po koloradskem hrošču mnogo večja kot leta 1951. Kljub temu pa je škropljenje krompirja odigralo zelo važno vlogo. Kmetje so se namreč osebno prepričali, da bodo krompirjeva polja ohranili le s pomočjo motornih škropilnic, katerih uporaba je dosti cenejša in tudi učinkovitejša od ročnih škropilnic. Danes imajo kmetijske zadruge v kranjskem okraju že 24 motornih škropilnic. Kmetov, katerim je »Postaja« pojasnjevala nevarnost in nujnost borbe proti koloradskemu hrošču, ne bo treba več prepričevati ali pa celo prisiljevati, škropiti krompirjeva polja. Kmetje bodo prihodnje leto to lahko sami opravili ob pomoči svoje kmetijske zadruge. S tem si bodo ohranili najvažnejši poljski pridelek, ki jim donaša tudi visoke dohodke.

»Postaja« pri OZKZ ima danes drugo nalogo. V bodoče bo predvsem strokovni svetovalec kmetijskim zadrugam, ki bodo vršile dejansko zaščito rastlin in sicer bodo ta posel prevzeli poljedelski in sadjarski odbori KZ.

To jesen in zimo je »Postaja« prevzela nalogo, da pojasni kmetom potrebo po čiščenju in škropljenju sadnega drevja. Po uredbi zvezne vlade so kmetje dolžni, opraviti čiščenje in zimsko škropljenje vsega sadnega drevja proti ameriškemu kaparju. V ta namen je »Postaja« poslala vsem kmetijskim zadrugam navodila, po katerih naj bi KZ sestavile posebne ekipe od dveh do treh ljudi. Občinski odbori so dolžni kmete pismeno obvestiti, do katerega roka morajo očistiti svoje sadovnjake. Kmetje, ki škropljenja ne bodo izvršili, bodo tudi kaznovani.

Zakaj Tuhinjci ne škrope?

Vedno večja je nevarnost, da nam ameriški kapar uniči vse sadno drevje — drevje, ki daje naši slovenski domovini najlepši okras, našemu gospodarstvu pa dragocene devize. Na žalost pa je še vedno dosti takih gospodarjev, pa tudi celih okolišev, ki nočejo resno začeti z zatiranjem tega sadnega škodljivca. Tako pokvarijo ves uspeh še tistih gospodarjev, ki so se potrudili vsaj zmanjšati, če ne že popolnoma zatreti kaparja.

Ameriški kapar je največji sovražnik sadnemu drevju. Najučinkovitejše sredstvo za zatiranje in omejevanje je temeljito zimsko in poletno škropljenje. Moralna dolžnost sadjarjev je, da svoje sadovnjake pripravijo za učinkovito izvedbo škropljenja. Sicer bo denar, ki ga daje naša ljudska oblast v ta namen, zaman. Tudi na pomlajevanje moramo pomisliti. S pomlajevanjem postanejo drevesa odpornejša in tedaj je mogoče poškropiti celo krošnje. To je v interesu sadjarjev samih, kakor tudi skupnosti.

Tudi Tuhinjska dolina je okužena s tem škodljivcem. Zato so ustanovljene škropilne ekipe, ki bi morale pod vodstvom sadjarskega odbora pri kmetijskih zadrugah začeti s takojšnjim škropljenjem. Žal pa je vse ostalo pri sadjarskih odborih in škropilnih ekipah — delo pa čaka. Graje vredno je, da so nekatere kmetijske zadruge, ki so v prvi vrsti odgovorne za izvedbo škropljenja in nabavo zimskih škropil, popolnoma brezbrižne. Kmetijska zadruga v Lazah, ki sicer prednjači v Tuhinjski dolini, ni kljub obljubam storila ničesar. Še slabše je z drugimi zadrugami. Nič ne mislijo na to, da se jim bosta malomarnost in brezbrižnost maščevali.

Ko bi bilo škropljenje zvezano s težavami in večjimi izdatki, bi se še dalo razumeti, da ne gre delo od rok. Toda postopek zahteva le malo truda. Škropilne ekipe mora voditi skrben človek, ki bo poskrbel, da se drevje očisti, nato pa pravočasno poškropi.

Le s pomočjo kmetijskih zadrug bodo naši kmetje kos sadnim in drugim škodljivcem in le tako bo naše kmetijstvo napredovalo in dvignilo hektarske donose.

Petek

PIONIRJI ZLATEGA POLJA
SO DOBILI SVOJ ODRED

Pionirji iz blokov na Zlatem polju so nedavno ustanovili svoj odred, ki so mu dali ime po padlem talcu Miloradu Stošiču. Odred si je uredil delovno sobico na dvorišču Dijaškega doma, kjer se bodo pionirji dnevno zbirali v delovnih krožkih. Skupno z dijaki Dijaškega doma so svečano proslavili Praznik republike, nakar so bili skromno, a prisrčno pogoščeni.

Za proslavo Novoletne jelke so izdelali spored kar za osem dni in bodo med drugim obiskali skupni grob gorenjskih partizanov v Strahinju, kamor se bodo peljali s sankami in na smučeh.

Janškovec

O osnutku novega ustavnega zakona

II.

ZVEZNI ORGANI OBLASTI

Poskušali bomo dati kratko sliko zveznih organov oblasti, več ali manj samo njihov ustroj, kajti razčlemba vseh pravic posameznih organov ali njihovih medsebojnih odnosov zahteva več prostora. Vsem, ki jih stvar podrobneje zanima, svetujemo, naj prebero osnutek ustavnega zakona v celoti in članek tovariša Kardelja.

Najvišji organ oblasti v državi je zvezna skupščina. Sestavljena je iz dveh domov: zveznega sveta in sveta proizvajalcev. **Zvezni svet** sestavljajo poslanci, ki so izvoljeni na vsakih 60.000 prebivalcev po eden. Poleg teh izvoli še vsaka republiška ljudska skupščina po 12 poslancev iz svoje srede, skupščina Avtonomne pokrajine Vojvodine 7 in oblastni svet Avtonomne oblasti Kosovo in Metohija 4 poslance, kot svoje predstavnike v zveznem svetu. Vsi skupaj tvorijo zvezni svet, toda v določenih primerih zasedajo predstavniki republiških in pokrajinske skupščine ter oblastnega sveta ločeno, kot **dom narodov**. Tako bi lahko rekli, da ima sedaj zvezna skupščina 3 dome, s to izjemo, da so člani doma narodov obenem tudi člani zveznega sveta. Člani doma narodov zasedajo ločeno le tedaj, kadar je na dnevnem redu skupščine kako vprašanje, ki posega v pravice posameznih republik in v enakopravnost narodov: to je predvsem v primerih, ko gre za spremembo Ustave, sprejetje družbenega plana in splošnih zakonov.

V vseh takih primerih mora dom narodov dati pristanek. Če ne pride do soglasja, se sestavi komisija iz enakega števila poslancev obeh domov in če še tedaj ni soglasja, se vprašanje odloži za leto dni (kadar gre za družbeni plan, se obravnava odloži le za dva meseca). Po enem letu se obravnava obnovi in v primeru ponovnega nesoglasja se zvezni svet razpusti ter razpišejo nove volitve. Na ta način so z Ustavnim zakonom zagotovljene pravice in enakopravnost naših narodov, odnosno republik.

Svet proizvajalcev vodijo proizvajalci, zaposleni v proizvodnji, prometu in trgovini. Vsaki proizvodni skupini (industrija, kmetijstvo, obrt itd.) pripada v svetu proizvajalcev tisto število predstavnikov, ki je enako odstotku njene udeležbe v družbenem proizvodu Jugoslavije, vsaki republiki pa število enako odstotku njenega prebivalstva. Celotno število članov sveta proizvajalcev bo enako dvem tretjinam članov zveznega sveta. Svet proizvajalcev bo enakopravno soodločal o vseh vprašanjih gospodarstva in socialne politike, o spremembi Ustave, izvolitvi predsednika republike in članov zveznega izvršilnega sveta itd. V primeru nesoglasja med zveznim svetom in svetom proizvajalcev predpisuje zakon enak postopek, kot v primeru nesoglasja z domom narodov. Vzroki, ki so narekovali uvedbo sveta proizvajalcev, so našim bralcem že dovolj jasni in zato ne bomo posebej razpravljali o njih.

Predsednik republike je pri nas novost. Doslej je te posle opravljal Prezidij ljudske skupščine. Predsednika republike voli iz svoje srede ljudska skupščina, kajti on je njen izvršni organ. On bo predstavljal našo državo v odnosu do tujine (podpisoval mednarodne pogodbe, sprejemal akreditivna pisma tujih poslanikov itd.), skrbel za izpolnjevanje zakonov, nadzoroval delo državne uprave, predsedoval in vodil delo zveznega izvršilnega sveta ter poveljeval vojski. Radi lažje predstave naj omenimo, da bo imel tudi dolžnosti, ki jih je doslej opravljal predsednik vlade. Za svoje delo bo odgovarjal ljudski skupščini, katera ga lahko vsak trenutek odstavi.

Zvezni izvršilni svet, ki ga zopet voli skupščina iz vrst poslancev, je telo, ki bo skrbelo za izvrševanje sklepov skupščine. Zvezni izvršilni svet bo predstavljal FLRJ kot državo, skrbel za izpolnjevanje zakonov in družbenega plana, nadzoroval delo državne uprave in ji dajal smernice za delo ter opravljal različne izvršilne posle. Skratka, zvezni izvršilni svet je, da tako rečemo, nekaj podobnega dosedanjemu mirovnemu svetu — vladi. V njem bo 30 do 35 ljudi; zastopane morajo biti vse republike in vsi predsedniki izvršilnih svetov republik. Oni so za svoje delo odgovorni skupščini in gmotno odgovarjajo za škodo, ki jo s svojim delom povzroče državi. Čim je poslanec izvoljen za člana izvršilnega sveta, ne more biti več član skupščine. Pravtako člani izvršilnega sveta ne načeljujejo več upravnemu aparatu (bivšim ministrstvom in svetom — niso več ministri). Upravni organi dobivajo od izvršnega sveta le smernice za delo, drugače pa delajo samostojno na osnovi pooblastil. To je znaten napredek v smeri demokratizacije, ker onemogoča državni upravi osamosvojitev in zbirokratiziranje, izvršnim organom oblasti pa ločitev in osamosvojitev na škodo predstavniških. Vsa oblast je sedaj osredotočena v rokah najvišjega predstavnika ljudstva — zvezne skupščine.

Zvezni organi državne uprave so sedaj le administrativni organi, v katerih ne sodelujejo poslanci, ki bi s svojim poslanskim položajem in pooblastili lahko ščitili birokracijo pred kontrolo predstavniških organov oblasti in ljudstvom. Oni le izpolnjujejo zakone in druge akte skupščine ali izvršilnega sveta. Organi državne uprave so sedaj dobili naziv državna tajništva, samostojne uprave, upravne ustanove itd. Državna tajništva bodo vodila posle ene ali več panog uprave, ki spadajo v pristojnost zveze. Tako bomo imeli državna tajništva za zunanje zadeve, za posle narodne obrambe, za notranje zadeve, za posle narodnega gospodarstva in za posle proračuna. Njim na čelu bodo tajniki, ki bodo za svoje delo odgovarjali zveznemu izvršilnemu svetu.

To je v grobih obrisih delna vsebina osnutka, ki zagotavlja našemu delovnemu ljudstvu in socialistični domovini zmago nad birokracijo in odpira pot zmagovitemu razvoju socialistične demokracije.

Tudi dijaki, vajenci in študentje bodo odslej lepše izkoristili svoj odmor

Ob ustanovitvi Počitniške zveze v Kranju

Življenje mladine dobiva z vsakim dnem pestrejšo obliko in smotrnejšo vsebino. Nekdaj precej šablonske oblike dela se umikajo plodnim načrtom in delu, ki se izraža v kulturno-prosvetnem življenju, telesni vzgoji, politični izobrazbi in pa v družabnem življenju mladine.

Pred kratkim se je v Beogradu na iniciativo CK LMJ ustanovil Ferialni savez Jugoslavije. Namen te organizacije je, da omogoči šolski mladini, da čim prijetneje in s čim manjšimi stroški preživi počitnice. Osnovni motiv je, da se šolska mladina s potovanji, izleti, ekskurzijami in letovanji po naši domovini seznani z njenimi lepotami, kulturno in zgodovinsko dediščino, z mogočno preobrazbo naše države v smeri socializma, da utrjuje bratsko vez med narodi Jugoslavije, s tem, da se zbliža in spozna z ljudstvom, običaji in življenjem ostalih jugoslovanskih narodov. Nedvomno pomeni tak način usmerjanja mladine med počitnicami in tudi med letom močan prispevek k vzgoji naše mladine.

Poleg tega pa bo razvijala Počitniška zveza s tem, da se bo njeno članstvo skozi leto sistematično pripravljalo na počitnice, pri mladini tako pogrešamo štednjo, samoiniciativnost, skromnost in pa seveda tudi vrsto individualnih umskih, družbenih, etičnih in telesnih odlik. Seveda pa mnogo teh odlik naša mladina že ima, posebno ona, ki se je vsa leta po osvoboditvi tako požrtvovalno trudila pri obnovi in izgradnji domovine. Ta velika dolžnost do domovine pa seveda z ustanovitvijo FSJ ne odpade. Mladina bo še nadalje pomagala po svojih močeh pri izgradnji domovine, mesec dni pa bo izkoristila za oddih in potovanje po domovini.

Organizacije Počitniške zveze omogočajo svojim članom, ki so lahko vsi dijaki, učenci v gospodarstvu, vajenci, ki dovrše 14. leto in študentje ter njihovo vzgojno in zdravstveno osebje 78 odstotni popust na vseh prevoznih sredstvih za posamezna in skupinska potovanja. Prav tako pa uživajo člani popust pri obisku raznih kulturnih in zgodovinskih spomenikov, muzejev, pri prehrani in prenočišču.

Tudi v Kranju so se prav ta teden ustanovili po vseh večjih šolah iniciativni odbori, ki bodo do konca tega meseca pripravili ustanovne skupščine posameznih družin, ki predstavljajo osnovno organizacijo Počitniške zveze. Kaže, da je zanimanje med dijaki in učenci za to organizacijo zelo veliko, saj se je samo na I. gimnaziji v Kranju priglasilo 113 dijakov in dijakinj. Na I. gimnaziji pa so obenem tudi že imeli ustanovno skupščino in izbrali svoje vodstvo — upravni odbor družine. V razpravi, ki je bila zelo živa, so se seznanili s cilji Počitniške zveze, obenem pa so že okvirno predvideli tudi organizacijo dela. Nameravajo namreč pričeti s predavanji, z agitacijo, zbiranjem materialnih sredstev in štednjo.

Kot na šolah, tako se je tudi v okviru mesta ustanovil mestni iniciativni odbor. Ta ima nalogo pripraviti mestno ustanovno skupščino, ki bo iz svoje srede izbrala mestni odbor Počitniške zveze Slovenije. Ta odbor bo imel že letos precejšnje naloge, posebej še, ker je Kranj s svojo lego, saj je izhodišče za našo prelepo Gorenjsko, važno postajališče in seveda tudi informativno središče za člane FSJ iz ostalih republik.

V ta namen je potrebno, da odbor v Kranju pripravi potrebne prostore za sprejemališče članov Počitniške zveze, ki bodo tod prenočevali, dobivali informacije ter prejemali hrano. V sklopu tega sprejemališča pa bo potrebna dežurna služba oz. vodiči, ki naj bi bili člani PZS. Ti bi prihajajočim nudili vsa potrebna navodila ter jim razkazovali kulturne in druge posebnosti našega mesta. Seveda pa bo osnovna naloga zagotoviti organizaciji materialna sredstva, da bi naša mladina že letos plodno izkoristila počitnice.

Za razvoj in procvit te organizacije pa je osnovno potrebno, da vključi v svoje vrste čim več prosvetnih in drugih javnih delavcev in pa, da deluje ob pomoči vseh društev in organizacij, ki danes skrbe za vzgojo mladine. Društvo prijateljev mladine bo brez dvoma mnogo pripomoglo že s tem, če bo med starši utrdilo mnenje, da je ta organizacija potrebna in vzgojna in pa, da bodo prav starši v veliki meri postali njeni podporni člani.

Materialno skrb za organizacijo PZ pa bodo prav gotovo prevzele naše tovarne, saj se bo v počitnicah krepila in širila zanje tudi tista mladina, ki bo čez leto ali dve prišla v tovarne (tekstilni tehniki, učenci v Iskri, Savi itd.). V tem je izražena tudi bistvena razlika med starim in novim Ferialnim savezom. Danes ni to neka poldržavna ali celo državna organizacija, ampak nova samostojna družbena organizacija.

M. Zirkelbach

Delavci mesta Kranja - doktorju Francetu Prešernu!

Pod tem geslom so delavski kolektivi priredili v soboto, 13. decembra t. l. uspelo revijo kulturno-umetniškega dela v počastitev spomina našega velikega pesnika.

Spored je bil zelo pester, da je vse zadovoljil. Prav posebno občuteno je recitiral Prešernovo »V spomin Andreju Smoletu« kovač iz Krope. Tudi pevski zbor II. gimnazije se je dobro odrezal. Posrečen je bil tudi vložek »O železni cesti« med folklornimi plesi.

V resno manifestacijo je izzvenel pozdrav celotne dvorane stari zastavi »Prešernove brigade«. Ko sta zastavo prinesla na oder dva stasita partizana, so vsi prisotni spontano vstali in s tem lepo počastili tisto borbo, ki ji je Prešeren napisal svojo »Zdravljico.«

Umestno je bilo tudi, da so na koncu sporeda predvajali dvoje kratkih filmov o Prešernu. — Vsekakor je lepo, da je bila dvorana polna — kljub dežju, kljub mnogim zabavam in plesom, ki so jemali publiko. Mislimo, da bi koordinacija dela na tem področju v bodoče lahko preprečila podobne stvari. Slovesna visoko kulturna delavska manifestacija je ena — plesna zabava pa druga, vsekakor manj važna stvar.

Filmi, ki jih gledamo

IRENA FORSYTE

Za petdesetletnico svojega obstoja je znana družba »M-G-M« (Metro-Goldwin-Mayer) izdelala »slavnostni« film, za katerega si je poiskala snov v znani »Sagi o Forsytih« Angleža Johna Galsworthyja. (Vse tri dele »Sage« je svoje dni pri nas prevedel Oton Župančič.) Ne da bi skušali v filmu zajeti celotno panoramo razpadajoče bogataške družine Forsytov, so si izluščili avtorji filma iz celote le tisti del, ki pripoveduje o zakonu in zakonolomu Soamesove žene Irene. V razkošnih, nekoliko polizanih barvah kažejo zgodbo nesrečnega zakona med umetniško čutečo, osebno visoko razvito lepotico Ireno in zakrknjenim, suhoparnim bogatašem Soamesom, ki mu je žena zgolj lastnina, ne pa živ človek. — So mesta v filmu, ki gledalca prevzamejo — in to predvsem po zaslugi izredne psihološke igre nosilke glavne vloge; ta je namreč izdelana do takih odtenkov in fines, da le še strmimo. Nekoliko pretirano, vendar učinkovito so prikazani tipi iz galerije starih Forsytov. Bogataša Soamesa, ki je na svoj način tudi tragičen, igra nekdanji lepotec, bojevnik in ljubimec Errol Flynn: hladno, šarmantno in puhlo. Zvezda nekdanjega Robina Hooda zahaja. — Snov je toliko običajna in v jedru vodena, da se kljub spretnosti, domiselnosti in bogastvu sredstev režiser vendar ni mogel izogniti banalnostim. Film je vredno pogledati predvsem zaradi »Irene« same, deloma pa še zavoljo nekaterih dokaj verjetnih prizorov iz družabnega življenja angleških meščanov viktorijanske dobe (2. polovica 19. stoletja).

SREČANJE S FRANKENSTEINOM

Nekateri naši filmski kritiki so se močno urezali, ko so pisali, da je ta film »zadnje in najbolj neslano nadaljevanje serije Frankensteinovih grozot«. V resnici je namreč ravno narobe: ena najbolj duhovitih filmskih satir, kar jih poznamo, ki si je vzela na piko ravno vse »Frankensteine«, »Drakule«, »Nevidne ljudi« in »Volkodlake«. S tem, da ohranja vse stare in večno enake klišeje »grozotnih« filmov in njihovo neslanost še stopnjuje, s tem, da jim pridruži komičen par (zlasti **Costello**, ki smo ga prvič videli v »Hrepeneči vdovi«, je pravo odkritje komične umetnosti) — s tem je enkrat za vselej osmešila vse »grozote« in »strahove« in »pošasti« filmskega platna. Nekdo je v duhovitem pretiravanju dejal: »Po tem filmu mi bo smešen ne samo Frankenstein, temveč celo duh Hamletovega očeta.« — Seveda more film tudi »grozljivo« vplivati, namreč na tisti del publike, ki nima smisla za humor, recimo na sentimentalne petošolke, ki si umišljajo, da imajo slabe živce. Pri vseh zdravih in razsodnih ljudeh pa bo vzbujal cele vihar sproščenega smeha.

G.

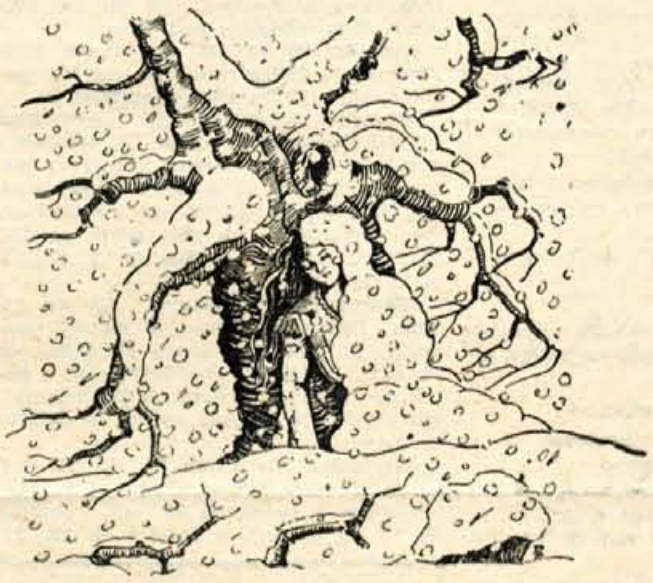

»Marko in Anka« - ilustracija akademskega slikarja prof. Pavla Piriha v knjigi Ivana Ribiča »Povesti z gorà«

GORENJSKI PIONIR

Dedek Mraz in mesečina

Danes mesečina srebrokrila
v kočo dedka Mraza je vstopila.
V postelji se očka preteguje
in od časa dolgega vzdihuje.

»Vstani, dedek!« mehko mu je dela,
»Deca pričakuje te vesela
in za tvoje male Cicibane
vse dobrote so že skupaj zbrane.

Lepo jelko sem izbrala zate,
tam leskeče se ob robu trate.
Čakajo te zajčki in lisica,
obvestila sem medveda strica.«

In ker pionirje obdaruješ,
marsikaj še, očka, potrebuješ.
Zato vstani in preglej darove,
veš — mladina stopa v čase nove!«

»No, no, no, že vstajam«, dedek reče,
»Kosobrinček zvesti naj priteče,
s sankami odidemo od tod.
Mesečina, ti boš kažipot.

Domovino bomo prevozili
Cicibančke naše zveselili.
Ko voščila bomo vsa razdali,
še krog jelke bomo zaplesali.«

Dora

DRAGI KOSOBRINČEK!

Zelo sem vesela, da si tako blizu nas. Zato ti bom povedala, kako se imamo v Tržiču.

V naši šoli je pet razredov in dva kabineta ter pisarna. Poleg šole je tudi sluga, ki pazi na red. V našem razredu je z menoj še triintrideset učencev. Seveda veš to sam, da se moramo učiti. Pionirji imamo na šoli več krožkov: igralski, pevski, risarski in literarni. V šoli imamo veliko telovadbe. Veš, nimamo telovadnice. Zato hodimo v »Partizanov« dom.

Zelo se veselimo Novoletne jelke. Naša tovarišica je pridna in bo naučila več igric. Vsi se zelo veselimo tistega dne.

Veš, Kosobrinček, ne smeš zameriti, če te povabimo v Tržič. Tudi mi te bomo obiskali, če bo le mogoče.

Prav lepo te pozdravljamo vsi učenci in učenke 3. c razreda osnovne šole v Tržiču, ki so veseli, da si v Kranju.

Lojzka Ovsenek

DRAGI KOSOBRINČEK!

Najprej te lepo pozdravljam v imenu vsega razreda. Voščim ti veselo in srečno Novo leto! Da bi ga zdrav praznoval!

Sedaj, ko bomo praznovali novoletno jelko, te vabimo v Tržič, da boš videl, kako je pri nas lepo. Igrali bomo lepe igrice in prosimo, da bi se jih tudi ti udeležil, ker si izvrsten igralec. Mi smo šele novinci; ne smeš nam zameriti, če bo kaj narobe! Zato se že naprej opravičujemo.

Prav lepo te pozdravlja
Katarina Lupša,
učenka III. razr. osn. šole.

DRAGI DEDEK!

Zelo sem bila vesela, ko sem brala v »Gorenjskem glasu«, da si prišel v Kranj in želiš, da bi ti pisali. Zelo rada rišem, pojem in deklamiram. Lanska učiteljica me je imela rada, ker sem tako deklamirala, kakor je želela. Učim se violino že tretje leto.

Pošiljam ti dve risbi, ki sem jih naredila, da bi te razveselila. Pri igralskem krožku pripravljamo za novoletno jelko več prizorov in enega izmed njih sem ti narisala.

Lepe pozdrave v imenu celega igralskega krožka!

Anka Ahačičeva,
4. razred osnovne šole

DRAGI KOSOBRINČEK!

Bliža se Novo leto. Tovarišica nam je obljubila, da pojdemo v Kranj gledat Sneguljčico. Po končani igri pridemo pa še tebe, Kosobrinček, obiskat.

Lepo bi te prosil, da bi mi kaj zdravilnih rož podaril, ker me večkrat boli glava. Laže bi se učil, če bi pil zdravilni čaj.

Vem, da nam boš kaj lepega povedal.

Na svidenje, dragi Kosobrinček!

Matej Mavc,
učenec III. c razr. osn. šole

Dragi tržiški pionirji!

Juhuhu! Kar zavriskal sem, ko sem videl, koliko pošte je dospelo zame iz Tržiča. Tako sem vesel vaših pisem, da jih spet in spet prebiram. Všeč so mi vsa, da ne vem, katero naj bolj pohvalim.

Zato vam pišem kar vsem skupaj in se vam lepo, lepo zahvaljujem. Nisem vedel, da me imate tako radi. Pridni ste, učite se v šoli in v krožkih. Kakšni pa bodo vaši izkazi? Potrudite se, ljubčki moji, na vso moč in še malo, da vas ne bo sram, ko vas bom vprašal po ocenah! Želim vam obilo uspeha prav povsod, pri učenju, igrah, v telovadnici in na odru! Mali moj tovariš Mavc, poslal ti bom zdravilnih rož, da boš ozdravel. Veš, moje rože rade pomagajo, samo pridno moraš piti njihov čaj.

Imam pa tudi slabo novico za vas. Bedanec mi zopet nagaja. Ima velik vpliv na tiskarje, ti pa pravijo, da ne morejo natisniti vaših lepih risb, ker da imajo preveč dela. Pa nič za to! Ga bomo tudi to pot ugnali v kozji rog, kakor smo ga tistikrat s Kekcem in Volkcem. Samo malo potrpljenja bo treba.

Zelo rad bi prišel k vam v Tržič, ko boste proslavljali Novoletno jelko, vendar letos ne morem. Upam pa, da se bomo kmalu videli. Kdaj in kako — o tem se bomo še pogovorili.

Prav lepo vas pozdravlja vaš prijatelj Kosobrin

Dedek Mraz bo prišel

Naglo se bliža čas Novoletne jelke. Radi bi si spremenili dosedanjega ruskega mužika in pričakujemo, da nas bo obiskal naš dedek Mraz izpod Triglava. Za Gorenjce je Triglav kot svetilnik mornarjem in ko smo iskali novih slik za dedka Mraza, smo se ustavili pri njem. Zakaj ne bi z naše gore priklicali pravljično bitje, zakaj ne bi naš očanec razveselil naše dece? V svojem spremstvu bi nam pripeljal vile in škrate izpod Bogatina, med potjo v dolino bi se mu pridružile gorske vile in gozdni prebivalci. Da pa ne bi star mož pretežko nosil, mu bodo drobne darove nosili planšarji in brhke planšarice. V Kranj bo prišel že na pionirski sejem, nato pa bo obiskal vse odrede in si pri hišti stiska. Vzeli ste škarje in odmerili — vsakemu enak kos.

Letos bom skrbel predvsem za to, da bom malčkom pripravil lep praznik radosti, pa jim hkrati povedal, kaj pričakujem od njih.« To je dejal dedek Mraz in odšel.

Njegove želje se že uresničujejo po vsem Gorenjskem. V vseh mestih in vaseh se pripravljajo na njegov obisk. Skrbno pripravljajo dekoracije stojnic za novoletni sejem in razmišljajo, kako bi okusno okrasili sleherno vas. Že na dan pričetka zime bodo pionirji na izletih v naravo tekmovali, kdo bo napravil lepšega sneženega moža, kepali se bodo in se z majhnimi hišicami spomnili krilatih gozdnih stanovalcev. Dvaindvajsetega decembra — na dan Jugoslovanske ljudske armade — ne bodo pozabili naših vojakov. Pred Novim letom bodo svojim učiteljem, staršem, partizanskim borcem, drugim vidnim osebam in drug drugemu čestitali k Novemu letu. V Tržiču pripravljajo vsi prijatelji najmlajših veliko slavje, kjer bodo predstavniki delovnih kolektivov predali poklone posameznim pionirskim odredom in krožkom. Spet drugod jih bodo naši delavci obdarili z novim igračkom ali jim obljubili ureditev pionirskega kotička. Povsod bodo poskrbeli, da bodo zadnje dni leta v prodaji majhne novoletne jelke in okrasitve zanje, seveda ne take kot nekje v Kranju, kjer imajo v izložbi starinske okraske za božično drevesca.

Prešernova razstava

Od sobote 20. decembra je v izložbenih oknih Državne založbe Slovenije v Kranju odprta Prešernova razstava. Tu je v obsegu, ki ga omejuje razmeroma tesni razstavni prostor, z obilnim gradivom pokazana razvojna pot Prešernovega dela in njega odmev v naši kulturi.

Najprej se v časovni zapovrstnosti vrste izdaje Prešernovih pesmi od njegove prve natisnjene pesmice Dekelcam 12. jan. 1827 preko nadaljnjih objav v Ilirskem listu, v vseh petih bukvicah Kranjske Čbelice (v prvi in drugi izdaji), v Carniolii in Bleiweisovih Novicah pa vse do prve popolne izdaje Poezij 1847. Izmed kasnejših objav je dodana Zdravljica v Novicah 1848.

Nato so razvrščene izdaje njegovih Poezij, ki se jih je v sto letih nabralo že 16 v 26 natisih. Tako vidimo zapovrstjo izdaje: Stritarjevo, tržaško v cirilici, salonsko Fischerjevo, veliko in malo Pintarjevo, Aškerčevo, faksimilirano Blaznikovo, Žigonovo, v Zagrebu izdano Glonarjevo, Pirjevčevo Zbrano Prešernovo delo, Kidričevo, miniaturno, dve Slodnjakovi, jubilejno ob stoletnici Poezij ter nazadnje zvezno. Med njimi vzbujajo posebnost velika Pintarjeva izdaja s podobami, Blaznikov faksimile rokopisa Poezij iz l. 1847 ter reprezentančna zvezna izdaja v Beogradu. Odprta stran faksimila kaže, kako je avstrijska cenzura s krepko črto prepovedala Zdravljico za natis. Zato je mogla iziti šele v letu svobode 1848 v Novicah in v petih bukvicah Čbelice.

Za slovenskimi sledijo Prešernove nemške pesnitve in njih slovenski prevodi, ki sta jih oskrbela pesnika A. Gradnik in Oton Župančič.

Na desni strani imamo razstavljeno najpomembnejše gradivo, ki se ukvarja s Prešernovim delom, življenjem in dobo. V faksimilu je pokazan mrtvaški list, ki je druga osmrtnica, tiskana v slovenskem jeziku: nato sledi poročilo v Ilirskem listu o pesnikovem pogrebu, poročilo v Novicah o postavitvi nagrobnega spomenika 1852, nato pa so razvrščeni po času in po pisateljih najvažnejši spisi najvidnejših prešernoslovcev. Med njimi vidimo dela, ki so jih napisali: pesnikov osebni prijatelj A. Grün, Celestin, Levstik, Ozvald, Pintar, Strekelj, Grošelj, Koštial, Vrhovnik, Finžgar idr. Najvažnejša dela so: Puntarjeve Zlate črke na posodi Gazel, Zupanovo spominsko gradivo pesnikove sestre Lenke, temeljite razprave Ivana Prijatelja in Franceta Kidriča, ki pomenita višek dosedanjih prešernoslovskih raziskovanj. Od mlajših prešernoslovcev vidimo zastopana dela B. Ziherla, Al. Gspana in A. Slodnjaka ter pravkar izišli snopič Slovenskega biografskega leksikona, ki je skoro ves posvečen Prešernu.

Svoje mesto ima Prešeren v NOB. Razstavljena je objava Prešernove slike, ki jo je kot linorez izrezljal v partizanskih časih France Mihelič, nadalje odlok predsedstva SNOS-a o razglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda, nato članka Edvarda Kardelja in Borisa Kidriča ter vabilo za prvo proslavo tega praznika v Črnomlju 8. II. 1945. Zraven je Zdravljica s podobami, ki so jo za njeno stoletnico 1944 ponatisnili v nekem gorenjskem bunkerju in ki velja za najlepši tisk partizanskih tiskarn.

Zraven leži faksimile listine, ki kaže okrog 80 podpisov kranjskih meščanov na spomenici, ki jo je naslovljeno na avstrijsko notranje ministrstvo sestavil 7. junija 1848 Prešeren; njegovo ime beremo med podpisniki. Šlo je za obrambo meščanskih demokratičnih pravic nasproti neljudskim in neslovenskim težnjam vladnih organov.

Poseben kotiček je posvečen ugasbenim Prešernovim pesmim. Med njimi štiri izvirne skladbe tov. Petra Liparja.

Posebnost na razstavi je plaketa Fr. Prešerna, ki jo je za sedanjo proslavo napravil kipar Dremelj. Zraven leži posmrtna masko tvorca novega Prešernovega spomenika kiparja Lobode. Trak v slovenskih barvah je edini spomin na venec, ki je bil položen na odprt pesnikov grob pred davnimi sto leti. Pred nami je tudi še razgrnjena stara listina, ki kaže, kako je neki neznani Radovljičan iskal štipendijo.

PO VASEH IN MESTIH GORENJSKE

Med Grintovcem in Ljubljano

Kamniški gasilci so imeli to soboto prisrčno domačo slovesnost. Na slavnostnem zboru so se spomnili 70-letnice svojega načelnika tovariša Toma Homarja in mu v priznanje za njegovo 42-letno delo pri gasilstvu izročili spominsko darilo.

Kokošja kuga se je pojavila pretekli mesec v Nevljah. Zanesli so jo pot joči prodajalci puranov. Z energičnimi ukrepi in obveznim cepljenjem perutnine na območju kamniške občine je bil pojav že v kali zatrt in ni od takrat zabeležen noben nov primer okužbe. Odobravamo energičnost Mestne občine!

Težko vprašanje. Kako bi uredili cesto med tovarno »Eta« in gimnazijo, da bi preprečili poplave? O tem razmišljamo že delj časa, pa še nismo prišli do rešitve. Čeprav je vprašanje res težavno, pa ga bo vendar treba čimprej rešiti. Ob najmanjšem deževju je na tem delu ceste že vse mokro, ob večjih plohah pa nastane prava poplava. Odtočnih požiralnikov je premalo, pa še ti so nad najnižjim delom cestišča in voda ne najde poti do njih. Ker je ta del ceste najožji, hkrati pa je promet tod najživahnejši, so mimoidoči ob takih prilikah stalno deležni ne preveč blagodejne prhe izpod drvečih avtomobilov.

PLANINCI V MENGŠU

V nedeljo je bil v prostorih sindikalne dvorane redni občni zbor Planinskega društva Mengeš. Polnoštevilna udeležba je pokazala, da je mnogo zanimanja za planinstvo med prebivalstvom Mengša in okolice, saj so v tem društvu vključeni tudi nekateri iz Radomelj, Most, Komende itd. Vendar je odsotnost mladine vsakemu padla v oči.

Po izčrpnih poročilih, ki so jih podali predsednik, tajnik, blagajnik, gospodar in propagandist, se je razvila živahna diskusija. Že iz poročil je bilo videti, da delo najmlajšega planinskega društva v Sloveniji ni bilo majhno. Opravljenih je bilo nad 2.200 prostovoljnih delovnih ur, predvsem pri gradnji nove planinske koče na Gobavici nad Mengšem. Koča bo v kratkem pod streho. Za notranjo ureditev pa bo treba še okrog milijon in pol dinarjev.

K diskusiji se je oglasil zastopnik planinske zveze, ki je poudaril uspehe mladega društva, vendar pa dejal, da bo treba posvetiti več pozornosti mladini. Predsednik občinskega ljudskega odbora je obljubil vsestransko pomoč. Tudi sekretar OF je govoril mnogo o povezavi med organizacijami in o pomanjkljivostih, ki so se pojavile takoj ob ustanovitvi društva.

Občni zbor je potekel z zavestjo, da je bilo marsikaj narejenega, a da je treba še z večjo vnemo nadaljevati začeto pot v spremstvu mladine.

I. L.

ŠAHISTI KRANJA SO DOBILI IGRALNICO

Po dveh letih so ljubitelji šaha v Kranju dobili primeren prostor, kjer se bodo odslej zbirali. Prostor je dala Okrajna zveza kmetijskih zadrug pri Jelenu in sobo tudi opremila. Ker je prostor ločen od gostilniških prostorov, bo primeren tudi za mladino.

Glas naših bralcev

ČUDNE RAZMERE V JESENIŠKI LEKARNI

V jeseniški lekarni so med upravnico in uslužbenci kaj čudni odnosi. Upravnica lekarne ima namreč »lepo navado, da vpričo strank zmerja uslužbenke z »butelni«, če ne plešejo, kot ona žvižga. Uslužbenci morajo tudi plačati kazen, če stranke ne vrnejo blagajni blokov za prejeta zdravila. Tako je morala tov. Zalokarjeva enkrat plačati 400 din, tov. Puceljeva pa 500 din. Do tega pride zaradi tega, ker je ves sistem z bloki zelo nepraktičen. Ko so uslužbenci na delovnem sestanku to pomanjkljivost kritizirali, jih je upravnica diktatorsko nahrulila, naj bodo tiho. Ko je bila neka uslužbenka na bolniškem dopustu, jo je upravnica meni nič tebi nič odpustila iz službe, ne da bi se o tem posvetovala z ostalimi uslužbenci. Šele na ponovno pritožbo je bila bolna uslužbenka spet sprejeta na delo.

Razen navedenih je v lekarni opaziti še druge nepravilnosit, a si jih uslužbenci zaradi diktatorskega nastopa upravnice ne upajo iznesti. Ob takih razmerah seveda tudi stranke ne moremo imeti popolnega zaupanja v to zdravstveno ustanovo.

Številnik Marton

JE ŠKOFJI LOKI POTREBNA KAVARNA?

V eni zadnjih številk vašega lista sem bral o urejanju moderne kavarne v Kamniku. V Škofji Loki pa so jo pred dvemi meseci zaprli. Vsi se strinjajo z mislijo, da je tako prav, tudi jaz — kajti bila je gostilna, odprta ko so ostale gostilne že zaprte — pribežališče vedno žejnih Bakhovih sinov. — Čez dan pa so te, v ne preveč blago dišečih prostorih, postregli s — projo. Razen tega vlažni, zatohli prostori vsekakor niso primerni za kavarno.

Zdi se mi, da ni prav, kar tako zapreti ta prepotreben lokal, ne da bi mislili na ureditev novega, zakaj v Škofji Loki, turističnem in kulturnozgodovinskem mestu, kjer se ustavljajo turisti Putnikovih izletov, kjer si iščejo poleti hladila v Sori celo Ljubljančani, kamor skoraj vsak dan prihajajo obiskovalci — gojenci vojaške šole itd., se ne moreš zateči v lepo opremljen lokal s solidno postrežbo, temveč le v zakotne gostilne, kjer se ne moreš pokratkočasiti niti s časopisom. Moderna kavarna bi nudila prijetno zatočišče vsem, ki se mudijo v mestu, izhodišču v Selško in Poljansko dolino, pa tudi domačinom, seveda. Tem bi lahko nudila vsaj ob sobotah in nedeljah še drugačne zabave — ples. Ne prerivanje in gnečo, česar smo navajeni z raznih veselic in zabav, ampak morda celo estetski užitek ob prijetni glasbi.

Priznam. Največji problem je prostor. Kavarna mora biti na Mestnem trgu, kjer so vse hiše vlažne, z debelimi zidovi, temne. Morda pa bi se vendarle dali lepo prerediti prostori današnje knjižnice, ko se bo preselila v nove prostore v domu Zveze borcev, ali pa bi preuredili Fojkarjevo gostilno v reprezentančen lokal, saj gostiln imamo že itak preveč. Tudi turistično društvo bi se lahko pozanimalo za to vprašanje.

Če se olepšujejo druga mesta, zakaj se ne bi tudi naše?

J. K., Šk. Loka

KUHARSKI TEČAJ V TRŽIČU

Bombažna predilnica in tkalnica v Tržiču je pripravila svojim delavkam gospodinjsko-kuharski tečaj. Skrbno ga je skozi tri mesece vodila tovarišica Iva Jalnova iz Kranja. Imela je petindvajset tečajnic, ki so bile v njeni šoli dnevno po pet do šest ur.

Ob sklepu tečaja so učiteljica in njene pridne učenke priredile v nedeljo, 14. t. m. razstavo svojih kuharskih izdelkov, zvezano s srečolovom. Že zgodaj popoldne so bile razprodane vse srečke. Razstava tort, potic, šarkljev, drobnega peciva, narezkov in sendvičev je bila tako zapeljiva, da je morala premamiti še tako skopo srce.

NA VRŠIČU BODO ZGRADILI MODERNI PLANINSKI DOM

Letos je obiskalo lepote planinskega sveta okrog Vršiča toliko turistov kot še nikoli doslej. Neredko se je zgodilo, da so mnogi turisti morali prenočevati na prostem, ker sedanje planinske postojanke niso mogle sprejeti vseh ljubiteljev gora. Zato se je Planinsko društvo na Jesenicah odločilo, da bo takoj spomladi začelo z gradnjo velikega in modernega planinskega doma na Vršiču. Svojo pomoč je obljubila tudi Planinska zveza v Ljubljani in Savez v Beogradu.

TEDENSKA KRONIKA

Zdravniška služba

Dežurni zdravnik za Kranj in okolico se nahaja v poslopju bivše »Obutve«, Kranj, Poljska pot, tel. 218. Pozive na dom sprejema dežurna bolničarka po telefonu 218.

Gledališče

Prešernovo gledališče v Kranju

Petek, 26. XII. ob 16. uri: Pavel Golia, »Snegulčica«. Izven — v okviru Novoletne jelke.

Nedelja, 28. XII. ob 16. uri: Bratko Kreft, »Krajnski komedijanti«. Izven — slavnostna predstava ob odkritju Prešernovega spomenika.

Ponedeljek, 29. XII. ob 16. uri: Pavel Golia, »Snegulčica«. Izven — prireditev v okviru Novoletne jelke.

Kino

Domžale: 19. do 21. dec. angleški film »Dolina orlov«; 24. in 25. dec. amer. film »Pot v utopijo«; 26. do 28. dec. amer. film »Zmaga nad temo«.

Kamnik: 22. do 25. dec. franc. film »Pravici je zadoščeno«; 26. do 30. dec. amer. barvni film »Trije mušketirji«.

»Storžič« Kranj: do 22. angl. film »Tretji človek«; v nedeljo, 21. decembra amer. barvni film »Irena Forsyte«. Matineji v nedeljo: ob 8.30 uri filmska revija »Zaplešiva«, ob 10. uri »Irena Forsyte«. Predstave ob delavnikih ob 16., 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 15., 17., 19. in 21. uri.

»Zadružnik« Primskovo: 19. do 22. amer. film »Zaplešiva«; v nedeljo matineji: ob 8.30 uri »Irena Forsyte«, ob 10. uri »Tretji človek«. Predstave v petek ob 19. uri, v soboto ob 17. uri, zadnja predstava odpade zaradi gledališke predstave.

»Svoboda« Stražišče: 19. do 21. dec. ameriški barvni film »Irena Forsyte«; predstave v petek ob 19. uri, v soboto ob 17. in 19. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri. Matineji: ob 8.30 uri »Tretji človek«, ob 10. uri »Zaplešiva«.

Objave

Ljudski odbor mestne občine Kranj

razprodaja: 3 moška kolesa, 1 ženske kolo, 2 decimalni tehtnici, 1 šivalni stroj, 1 radio aparat.

Gornji predmeti se bodo prodali na javni dražbi v ponedeljek dne 22. dec. 1952 ob 9. uri. Interesenti-kupci naj se zglasijo na Upravi za dohodke, Titov trg 1, 2. nadstropje, soba št. 10. Za prodajo določeni predmeti se lahko ogledajo 1 uro pred razprodajo.

OLO, Uprava za dohodke v Kranju bo v ponedeljek dne 22. t. m. razprodajala zarubljene predmete. Na zalogi ima: elektromotorje, moška in ženska kolesa, šivalne stroje, radio aparate itd.

Prihodnje razprodaje se bodo vršile vsak petek in ponedeljek od 8.—12. ure.

Interesenci naj se javljajo ob navedenih dneh ob 8. uri v pisarni št. 52.

Planinsko društvo Kranj vabi na svoj redni letni občni zbor, ki bo v torek dne 23. decembra ob 19. uri v stranski dvorani Sindikalnega doma.

Mali oglasi

Prodam voz zapravljivček in sani. — Vprašati v gostilni Markelj, Podbrezje, p. Duplje.

Kupim dobro ohranjeno ročno slamoreznico. — Franc Rakovec, Šmarjetna gora 28.

Prodam novo prevozno sadno škropilnico nemške znamke. — Naslov v upravi lista.

Moško suknjo — rjav krombi — za visoko postavo — zelo dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi lista.

Nočnega čuvaja sprejme takoj Mestna klavnica Kranj.

Peči za žaganje po patent. in nov. sistemu izdeluje pooblaščenec Franc Markič, kleparstvo, Kranj - Klanc 69.

Prebivalci mesta Kranja!

K odkritju spomenika doktorju Francetu Prešernu bodo prispeli v Vaše mesto številni častilci našega genija. Vabimo Vas, da jim za noč od 27. do 28. decembra gostoljubno odstopite prenočišče v svojih zasebnih stanovanjih. Lastnike stanovanj, ki se za to noč lahko utesnijo, naprošamo, da prijavijo svoje naslove v pisarni kranjskega Turističnega društva.

Naročnikom,

ki še niso poravnali naročnine za 1952. leto smo v to štev. priložili položnice. Prosimo jih, naj nam naznačen znesek čimprej nakažejo. — Uprava.

Lastnik in izdajatelj OOOF Radovljica, Kranj in Ljubljana-okolica. / Urejuje uredniški odbor. / Odgovorni urednik Dušan Baudek. / Naslov uredništva in uprave: Kranj, Savski breg 2/I. / Telefon štev. 475. / Izhaja vsako soboto / Ček. rač. 624-90200-7. / Tiska Gorenjska tiskarna, Kranj. / Celoletna naročnina znaša 300.— din, polletna 150.— din, četrtletna 75.— din, mesečna 26.— din, posamezna številka 6.— din.

Pravkar je izšla v založbi »Gorenjskega glasa« lepo opremljena knjiga pisatelja Ivana Ribiča

»POVESTI Z GORA«

Dobite jo v vseh knjigarnah in v Upravi »Gorenjskega glasa«.

Cena v polplatno vezani knjigi je 180 dinarjev, broširani pa 108 dinarjev.

Šolam, ki naroče več kot 10 izvodov, nudimo 10% popust.

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili našo skrbno ženo, ljubečo mamo, sestro, teto, taščo, gospo

Jerco Marinškovo, roj. Šter

k zadnjemu počitku, jo pokropili ali ji darovali vence, prisrčna hvala. Naklanci, pokazali ste, da vam je bila ljuba, kakor je ljubila ona vas. Lepše kot s tihim obiskom, premilo pesmijo, je niste mogli počastiti. Še posebna hvala duhovnemu spremstvu iz Ljubljane, Kranja in Dupelj, zdravnikom: dr. Brandsteterju, dr. Višnerju, dr. Fajdigi za njihov trud, da bi mami olajšali trpljenje. Ganila nas je pozornost mesarije v Naklem. Gasilska četa Naklo pa se je častni članici oddolžila za njene dobrote z velikim spremstvom in toplimi poslovilnimi besedami. Zato tudi njima iskrena hvala!

Težko prizadeti

Marinškovi.

Naklo, 18. decembra 1952.

Kinoreklama je zelo uspešna

Zato se je poslužujte v **MESTNEM KINU JESENICE**

UPRAVA MESTNEGA KINA JESENICE sprejema razne objave in reklame ● Reklame izdelujemo sami okusno in efektno po vašem cenjenem naročilu ● Naročajte vsaj sedem dni pred objavo na upravi Mestnega kina, Jesenice (v poslopju KINA RADIO)

Ljudski odbor mestne občine Kranj

OBVEŠČA VSE ŽIVINOREJCE, DRŽAVNA POSESTVA, EKONOMIJE IN OSTALE, DA SE VRŠE ZAČENSI S 15. DECEMBROM 1952 DALJE, VSAK PONEDELJEK ŽIVINSKI SEJMI NA SEJMIŠČU V KRANJU.

MLADINA - PIONIRJI! *Ali že veste?*
da MESTNI KINO JESENICE predvaja

vsako soboto ob 4 popoldne in vsako nedeljo ob 10 dopoldne zanimive, mladim ljudem primerne filme? — DECEMBRA BOSTE GLEDALI: 20. in 21. film »Deček in zmaj«, 27. in 28. film »Zlomljena puščica«. — NOVOLETNA JELKA VAM BO PA PRINESLA pravljico »Rdeča kapica«. — Vstopnina k posamezni predstavi 10 dinarjev. Vabljeni pionirji in odrasli!

Podjetje KAMNIK

želi ob 11-letnici rojstva

Jugoslovanske ljudske armade

vsem delovnim kolektivom naše socialistične domovine polno uspehov pri nadaljnji graditvi socializma pri nas

★

Letos je podjetje »Kamnik« slavilo stoletnico svojega obstoja. (Podrobno zgodovino tega najstarejšega podjetja v kamniški občini bo naš list pričel objavljati v večih nadaljevanjih prve mesece prihodnjega leta!) Spočetka je tovarna izdelovala le dve vrsti smodnika: za topove in lovski smodnik. Že od 1870. leta dalje pa proizvaja tudi rudarski smodnik. Zdaj ni pri nas rudnika in kamnoloma, ki ne bi poznal najrazličnejših in kakovostnih razstreliv podjetja »Kamnik«. Posebno po osvoboditvi je podjetje močno razširilo svojo proizvodnjo in dela tudi za široko potrošnjo. »Kamniklit« je eksploziv, na katerega je podjetje posebno ponosno. Z njim se lahko razstrele najtrše snovi in je uporabljiv na gradnjah in drugod. Delovni kolektiv je zelo marljiv, enoten in discipliniran. V raznih tekmovanjih so delavci dobili od osvoboditve do danes že nešteto priznanj. Štirikrat so osvojili prehodno zastavo Zveze sindikatov Jugoslavije, dvakrat pa prehodno zastavo ZS kemične industrije Jugoslavije. V tekmovanju v delavskem upravljanju pa so bili prvi v svoji stroki. Letošnji družbeni plan so v celoti izpolnili že 19. novembra.